

Samenvatting

Het college stelt het Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 vast en biedt deze ter inzage aan. Het Ontwerp Omgevingsvisie is een verdere uitwerking van het Voorontwerp Omgevingsvisie, daarbij rekening houdende met de toetsing van het voorontwerp in de Omgevingseffectrapportage, de peiling in de domeinronde fysiek en gesprekken met (keten-)partners. Met vaststelling van het ontwerp start de formele inspraakprocedure waarin inwoners, organisaties en andere belanghebbenden worden uitgenodigd hun zienswijzen in te dienen. Deze fase volgt op uitgebreide participatie met onder andere stadsdeelbijeenkomsten en een burgerberaad. Na zorgvuldige verwerking van alle ingediende zienswijzen stelt het college een definitieve Omgevingsvisie op, die vervolgens ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. De omgevingsvisie schetst een richting voor de integrale ruimtelijke ontwikkeling van Maastricht in de komende jaren en vormt de basis voor toekomstige beleidskeuzes en concrete uitvoeringsprogramma's en projecten.

1. Beslispunten

Het college besluit om:

1. De Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 vast te stellen;
2. De Ontwerp Omgevingsvisie samen met de Maastrichtse Omgevingseffectrapportage ter inzage te leggen voor het bieden van mogelijkheid tot indienen van zienswijzen;
3. De zienswijzen na afloop van de inzageperiode te verwerken in een Nota van antwoord;
4. De raad over de Ontwerp Omgevingsvisie, de Maastricht Omgevingseffectrapportage en de ter inzagelegging te informeren via de raadsinformatiebrief .

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 3 juli 2025:

Conform.

2. Aanleiding

Op dit moment actualiseert de gemeente Maastricht de Omgevingsvisie 2040. Dit in opdracht van de gemeenteraad, die op 28 februari 2023 het startdocument actualisatie omgevingsvisie heeft vastgesteld. De omgevingsvisie is het toekomstgericht visiedocument voor het fysiek domein en beschrijft de gewenste ontwikkeling, beheer en gebruik van de fysieke leefomgeving.

Op 18 februari 2025 heeft het college het Voorontwerp Omgevingsvisie vastgesteld. Dit voorontwerp vormde de basis voor de verdere uitwerking naar de ontwerpversie van de omgevingsvisie toe zoals deze nu voorligt. De input uit de domeinronde fysiek, gesprekken met ketenpartners en de omgevingseffectrapportage zijn als onderlegger voor de Ontwerp Omgevingsvisie gebruikt. Samen hebben deze bijdragen geleid tot de nu voorliggende Ontwerp Omgevingsvisie. Na vaststelling door het college wordt deze ontwerpversie formeel ter inzage gelegd. In deze periode worden inwoners, ondernemers en partners nadrukkelijk uitgenodigd om mee te denken, door zienswijzen in te dienen. Zo scherpen we de omgevingsvisie verder aan.

3. Beoogd effect

De Ontwerp Omgevingsvisie is bedoeld om de ambities voor de fysieke leefomgeving richtinggevend vast te leggen. In de visie komen o.a. brede welvaart, klimaatadaptatie, woningbouw, mobiliteit, economie en landschap op integrale wijze samen. Het formeel in procedure brengen van de ontwerpvisie maakt inspraak van de stad (verder) mogelijk en vergroot het draagvlak voor de definitieve vaststelling.

De overkoepelende ambitie van het voorgestelde ruimtelijk beleid in de nieuwe omgevingsvisie is in het kort: *De stedelijke ontwikkeling en inrichting van de openbare ruimte dragen bij aan de groei van brede welvaart voor iedere Maastrichtenaar.*

Brede welvaart gaat in essentie over het welzijn van mensen. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, milieu en leefomgeving, sociale verbondenheid, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. Het gaat zowel om de kwaliteit van leven in het 'hier en nu', als om de effecten van onze manier van leven op het welzijn van mensen op andere plekken en voor toekomstige generaties.

Meer specifiek hebben we de volgende ruimtelijke ambities voor Maastricht:

1. Een solidaire stad waarin iedereen meedoet, met een gezonde leefomgeving en veerkrachtige bewoners en gemeenschappen.
2. Een aantrekkelijke woon- en werkstad met een hoog welzijn, met veilige buurten waarin alle Maastrichtenaren zich thuis voelen.
3. Een compacte stad waarin (dagelijkse) voorzieningen altijd dichtbij zijn.
4. Een aantrekkelijke historische stad aan de Maas omringt door een groen (heuvel)landschap.
5. Een klimaatadaptieve, duurzame en gezonde stad (inclusief landschap)
6. Een dynamische, bourgondische stad met een rijk aanbod aan werkgelegenheid, cultuur en (grootstedelijke) voorzieningen.
7. Een internationale stad in een sterke kennisregio met uitstekend onderwijs en ruime carrièrekansen.

Sustainable Development Goals

De omgevingsvisie heeft betrekking op vrijwel alle Sustainable Development Goals (SDG's). Hier zijn enkele SDG's opgenomen die relevant zijn:

SDG 3: Goede gezondheid en welzijn - Het bevorderen van gezonde leefomgevingen.

SDG 6: Schoon water en sanitair - Het waarborgen van toegang tot schoon water en sanitaire voorzieningen.

SDG 7: Betaalbare en duurzame energie - Het bevorderen van duurzame energieoplossingen.

SDG 8: Eerlijk werk en Economische groei – het bevorderen van Economische groei door ruimte te scheppen voor werkgelegenheid.

SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen - Het ontwikkelen van inclusieve, veilige, veerkrachtige en duurzame steden.

SDG 13: Klimaatactie - Het nemen van maatregelen om klimaatverandering en de gevolgen ervan te bestrijden.

SDG 15: Leven op het land - Het beschermen, herstellen en bevorderen van duurzaam gebruik van ecosystemen op het land.

SDG 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken - de stad zijn en maken we op verschillende geografische niveau's samen.

4. Argumenten

Beslispunt 1: De Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 vast te stellen);

1.1 Het voorstel past zoveel mogelijk bij de gevoerde gesprekken, ontvangen adviezen, de omgevingseffectrapportage en de ambities uit college en opbrengsten uit peiling domeinronde fysiek d.d. 9 april.

De ontwerp omgevingsvisie is opgesteld op basis van participatie, beleidsambities en wettelijke vereisten. De ontwerp omgevingsvisie heeft de opbrengsten van het burgerberaad, de stadsdeelbijeenkomsten, de peiling uit de verbrede domeinronde fysiek en (verschillende alternatieven uit) de milieueffectrapportage uitgewerkt naar strategische keuzes in de ontwerp omgevingsvisie. Samen hebben deze elementen geleid tot het voorliggende Ontwerp Omgevingsvisie dat ter zienswijze zal worden aangeboden aan de stad.

1.2 Een omgevingsvisie is verplicht op grond van de omgevingswet

De Omgevingswet verplicht gemeenten om vóór 1 januari 2027 een omgevingsvisie vast te stellen.

1.3 De ontwerp omgevingsvisie voldoet aan het kader binnen de Omgevingswet.

De visie beschrijft de hoofdlijnen van de kwaliteit van de leefomgeving en de hoofdzaken van het voorgenomen beleid, conform artikel 3.1 van de omgevingswet.

1.4 De effecten van de keuzes zijn in beeld gebracht via de Maastrichtse Omgevingseffectrapportage

Om goede keuzes te kunnen maken voor de toekomst, kijken we ook naar de impact die de verschillende keuzes hebben op de omgeving. Dat is gedaan in de OER. Hierin wordt de impact van onder ander milieu, gezondheid, veiligheid en duurzaamheid meegenomen. Dit traject heeft gelijktijdig opgelopen met het opstellen van de ontwerp omgevingsvisie. Zo is het advies uit de OER meegenomen in de keuzes die uiteindelijk in de ontwerp omgevingsvisie zijn gemaakt. Met de OER

wordt voldaan aan de verplichting om een milieueffectrapportage op te stellen. Verplicht onderdeel van de procedure is dat de Commissie m.e.r. advies uitbrengt over de OER.

Participatie tot heden

Conform het Startdocument, gebaseerd op de *participatieverordening Maastricht 2022*, speelt participatie een grote rol bij het opstellen van de nieuwe omgevingsvisie. Als gemeente hebben voor het eerst gewerkt met een Burgerberaad, die waardevolle adviezen aan de gemeente heeft meegegeven onder het kopje meebeslissen. Daarnaast heeft er een stadsbreed gesprek plaatsgevonden en 7 gerichte stadsdeelbijeenkomsten. De uitkomst van het Burgerberaad en de stads(deel)gesprekken zijn in het collegevoorstel “Actualisatie omgevingsvisie - opbrengst participatie en burgerberaad” op 20 februari 2024 met het college gedeeld. Aanvullend daarop is in september 2024 een enquête uitgezet over de thema’s die in deze bijeenkomsten prominent naar voren kwamen. In 2025 zijn aanvullend gesprekken gevoerd met maatschappelijke partners, organisaties en medeoverheden.

Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Duurzame ontwikkeling is voor Maastricht een voorwaarde om ambities op lange termijn te kunnen realiseren. Het ontwerp gaat in op de manier waarop we omgaan met aspecten die hier direct mee te maken hebben: bijvoorbeeld groen, water en energie. Daarnaast vormt deze duurzame ontwikkeling ook een grote rol bij de thema’s economie, wonen en mobiliteit, waar we het als onze opgave zien om te transformeren naar een circulaire, uitstootvrije en toekomstbestendige economie, woningvoorraad en mobiliteitssysteem. Het thema duurzaamheid komt met verschillende indicatoren ook nadrukkelijk terug in de beoordeling(en) van de milieueffectrapportage.

Effect op de openbare ruimte

De Omgevingsvisie is een integrale visie op de fysieke leefomgeving, inclusief directe en indirecte impact op de inrichting, het gebruik en het beheer van openbare ruimten van de stad. Daarbij wordt aandacht besteed aan zowel nieuwe ontwikkelingen alsook het behoud van bestaande kwaliteiten in verschillende gebieden van de stad. In het ontwerp wordt de gewenste ontwikkelrichting van verschillende thema’s en gebieden geschetst, zowel op hoofdlijnen als in nadere detaillering.

Effect op personeel en organisatie

Het huidige voorstel heeft geen invloed op personeel en organisatie. Toekomstige nieuwe opgaven en ambities zoals deze zijn geformuleerd in de nieuwe omgevingsvisie hebben wel een impact op de inzet van bestaande capaciteit en inzet van middelen voor de komende jaren. Denk bijvoorbeeld aan een uit te werken programma om bedrijventerreinen te optimaliseren en het verwerken van de ambities naar het omgevingsplan toe. De beleidsuitwerking, uitwerking van programma's en projecten zullen opgestart worden na (definitieve) vaststelling van de omgevingsvisie.

Beslispunt 2: De Ontwerp Omgevingsvisie) samen met de Maastrichtse Omgevingseffectrapportage) ter inzage te leggen voor het bieden van mogelijkheid tot indienen van zienswijzen;

2.1 Het ter inzage leggen van de zienswijzen is een wettelijke verplichte stap bij het opstellen van een omgevingsvisie.

Beslispunt 3: De zienswijzen na afloop van de inzageperiode te verwerken in een Nota van antwoord;

3.1 Via het college zal een nota van antwoord worden geformuleerd op de ingekomen zienswijze.

Door binnen het college gezamenlijk te spreken over de ingediende zienswijzen en de wijze waarop deze worden verwerkt, kan een breed gedragen reactie worden geformuleerd. Naar verwachting zullen de thema's waarop via de zienswijzen wordt gereageerd uiteenlopend en breed van aard zijn.

Beslispunt 4: De raad over de Ontwerp Omgevingsvisie, de Maastricht Omgevingseffectrapportage en de ter inzagelegging te informeren via de raadsinformatiebrief.

4.1 De werkwijze zoals hier geformuleerd is zo met de raad besproken tijdens de domeinronde fysiek van 9 april 2025.

5. Kanttekeningen of risico's

1.1 Zienswijze kunnen tot aanpassing van ontwerp leiden

Er kunnen zienswijzen worden ingediend die aanleiding geven tot aanpassingen van de Ontwerp Omgevingsvisie. De Ontwerp Omgevingsvisie kan nog worden aangepast op basis van de ingediende zienswijzen en de beoordeling door de Commissie m.e.r. Het is van belang om dit transparant en zorgvuldig te verwerken via een nota van antwoord, en vervolgens ter verdere verwerking in de definitieve omgevingsvisie. Deze nota van antwoord en de definitieve omgevingsvisie zullen in college worden geagendeerd ter besluitvorming.

6. Financiële gevolgen

De realisatie van de Omgevingsvisie vraagt om vertaling en uitvoering in beleid, programma's en projecten. Hiervoor zijn ook voldoende financiële middelen nodig. Vandaar dat voorgesteld wordt om na vaststelling van de Omgevingsvisie een investeringsagenda op te stellen. In een investeringsagenda wordt verkend en geïnventariseerd in hoeverre er voor de uitvoering van de omgevingsvisie aangesloten kan worden bij lopende en huidige projecten en middelen. En wordt daarmee ook inzichtelijk gemaakt welke aanvullende middelen er nodig zijn om de opgaven en ambities uit de Omgevingsvisie te realiseren. Deze investeringsagenda is geen uitvoeringsbesluit, maar een strategisch kader dat richting geeft aan de integrale investeringsagenda van de gemeente.

De besluitvorming over concrete investeringen vindt plaats via de reguliere gemeentelijke begrotingscyclus. Naar verwachting zal deze koppeling vanaf 2027 structureel worden gelegd, waarbij de investeringsagenda periodiek geactualiseerd wordt op basis van voortgang, nieuwe inzichten en beschikbare middelen.

7. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Na vaststelling wordt de Ontwerp Omgevingsvisie 8 weken ter inzage gelegd (6 weken is verplicht, wij kiezen voor 8 weken omdat de ter inzage periode samenvalt met de zomerperiode). Parallel vindt advies plaats door de Commissie m.e.r. Na afloop worden zienswijzen verwerkt en wordt daarmee de definitieve visie voorbereid. Afhankelijk van het aantal zienswijze en de inhoud daarvan wordt naar verwachting eind 2025 de omgevingsvisie ter bespreking en besluitvorming aan het college en de raad voorgelegd.

Na vaststelling van de Omgevingsvisie wordt gewerkt aan de uitvoering via onder meer omgevingsprogramma's en het omgevingsplan. De visie heeft een adaptief karakter, omdat toekomstige ontwikkelingen lastig te voorspellen zijn en sterk met elkaar samenhangen. Door over drie jaar een monitoringsmoment in te plannen, kan worden beoordeeld of de visie nog voldoende richting en ruimte biedt voor het realiseren van de ambities. Die adaptiviteit zit niet alleen in het bijsturen op basis van monitoring, maar ook in de manier waarop beleid en programma's worden uitgewerkt en vervolgens de resultaten zullen worden bekeken. Indien nodig kan hier extra inzet op worden gepleegd en kan de omgevingsvisie (met haar doelstellingen) blijven staan.

8. Communicatie

Het besluit en de ontwerp omgevingsvisie worden gepubliceerd via officiële kanalen en toegelicht op de website van de gemeente. Een inloopbijeenkomst wordt georganiseerd voor participanten over de verwerkte opbrengst na afloop van de zienswijzeperiode, als ook bekend is hoe de zienswijze zijn verwerkt.